

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут механічної інженерії, транспорту
та природничих наук
Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

Віктор КОСТІН
_____ 2023 року
08

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК-4 ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

освітній ступінь «Бакалавр»
спеціальність 227 – «Терапія та реабілітація»

освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Робоча програма навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія», підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили: д. філол. н., проф. Ксенія СІЗОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» – кафедри здоров'я людини та фізичної культури,

протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми Олена АНТОНОВА

Завідувач кафедри Олена АНТОНОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії КрНУ зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»,

протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Голова методичної комісії Олена АНТОНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань <u>01 «Охорона здоров'я»;</u>	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність <u>227 – «Терапія та реабілітація»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		3-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		10 год.	– год.
		Практичні, семінарські	
		50 год.	– год.
		Лабораторні	
		год.	– год.
Самостійна робота			
120 год.	– год.		
Вид контролю: іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 0,5

* 1 кредит = 30 год.

Кількість кредитів = $\frac{\text{загальна кількість годин}}{30}$

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є оволодіння методами і технічними прийомами розуміння й конструювання медичних термінів, які утворені на основі греко-латинських терміноелементів.

Завданнями дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є опанування основ латинської граматики, ознайомлення з анатомо-гістологічною, клінічною і фармацевтичною термінологією.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні після успішного засвоєння навчальної дисципліни формувати наступні програмні компетентності та результати навчання:

Компетентності та програмні результати навчання

Вивчення дисципліни дає можливість здобути **компетентності**, потрібні для подальшої професійної діяльності:

Компетентності:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Програмні результати навчання:

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 07. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Латинська мова як основа медичної термінології.

Тема 2. Латинський алфавіт. Фонетика і правила читання.

Тема 3. Поняття «науковий термін». Розвиток та становлення української медичної термінології.

Тема 4. Система латинського іменника.

Тема 5. Іменники I та II відмін. Nominativus et Genetivus Pluralis.

Тема 6. Загальна характеристика іменників III відміни

Тема 7. Система латинського прикметника.

Модуль 2.

Тема 8. Граматичні категорії дієслова.

Тема 9. Структурні моделі клінічних термінів. Поняття «терміноелемент».

Тема 10. Префіксальний та суфіксальний способи творення у клінічній термінології.

- Тема 11. Латинські та грецькі префікси у медичній термінології.
 Тема 12. Складні клінічні терміни.
 Тема 13. Структура фармацевтичного терміна. Рецепт та скорочення.
 Тема 14. Хімічна номенклатура.
 Тема 15. Ботанічна номенклатура.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р		л	п	ла б	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Тема 1.	14	2	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 2.	12	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 3.	14	2	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 4.	14	2	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 5.	12	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 6.	12	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 7.	14	2	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Модуль 2.												
Тема 8.	12	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 9.	14	2	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 10.	12	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 11.	12	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 12.	12	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 13.	12	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 14.	12	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 15.	12	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Усього годин	180	10	50	-	-	120	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Латинська мова як основа медичної термінології.	4
2	Тема 2. Латинський алфавіт. Фонетика і правила читання.	4
3	Тема 3. Поняття «науковий термін». Розвиток та становлення української медичної термінології.	4
4	Тема 4. Система латинського іменника.	4
5	Тема 5. Іменники I та II відмін. Nominativus et Genetivus Pluralis.	4

6	Тема 6. Загальна характеристика іменників III відміни	4
7	Тема 7. Система латинського прикметника.	4
8	Тема 8. Граматичні категорії дієслова.	4
9	Тема 9. Структурні моделі клінічних термінів. Поняття «терміноелемент».	4
10	Тема 10. Префіксальний та суфіксальний способи творення у клінічній термінології.	4
11	Тема 11. Латинські та грецькі префікси у медичній термінології.	2
12	Тема 12. Складні клінічні терміни.	2
13	Тема 13. Структура фармацевтичного терміна. Рецепт та скорочення.	2
14	Тема 14. Хімічна номенклатура.	2
15	Тема 15. Ботанічна номенклатура.	2
	Разом:	50

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Разом:	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Латинська мова як основа медичної термінології.	8
2	Тема 2. Латинський алфавіт. Фонетика і правила читання.	8
3	Тема 3. Поняття «науковий термін». Розвиток та становлення української медичної термінології.	8
4	Тема 4. Система латинського іменника.	8
5	Тема 5. Іменники I та II відмін. Nominativus et Genetivus Pluralis.	8
6	Тема 6. Загальна характеристика іменників III відміни	8
7	Тема 7. Система латинського прикметника.	8
8	Тема 8. Граматичні категорії дієслова.	8
9	Тема 9. Структурні моделі клінічних термінів. Поняття «терміноелемент».	8
10	Тема 10. Префіксальний та суфіксальний способи творення у клінічній термінології.	8
11	Тема 11. Латинські та грецькі префікси у медичній	8

	термінології.	
12	Тема 12. Складні клінічні терміни.	8
13	Тема 13. Структура фармацевтичного терміна. Рецепт та скорочення.	8
14	Тема 14. Хімічна номенклатура.	8
15	Тема 15. Ботанічна номенклатура.	8
	Разом:	120

8. Індивідуальне завдання – написати реферат на обрану тему.

9. Методи навчання - методи проєктного та проблемного навчання, методи показу, розказу, наочні.

Діяльність студента:

- слухання лекцій;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичних заняттях;
- участь у дискусії на практичних заняттях;
- самостійне конспектування додаткової літератури та її аналіз.

10. Методи контролю – традиційні та тестові контрольні роботи для оперативного, поточного, підсумкового контролю, усне опитування, виконання залікового індивідуального завдання.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі для іспиту

Поточне тестування, самостійна та індивідуальна робота Т 1–15	Іспит	Сума
80	20	100

T1, T2 ... T 15 – теми.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Сізова К. Л. Методичні вказівки щодо самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Латинська мова та методична термінологія». Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2021. 25 с.

Рекомендована література

Базова

1. Дерев'янченко Н. В., Литовська О. В. Латинська мова та медична термінологія: навчальний посібник (для студентів вищих мед. навч. закладів) / Н. В. Дерев'янченко, О. В. Литовська. Харків: ХНМУ, 2017. 172 с
2. Іоненко І. Р. Латинська мова і основи медичної термінології: Навчальний посібник для студ. I курсу мед. навч. закл. Х.: ХНМУ, 2014. 100 с.
3. Куліченко А.К. Латинська мова та медична термінологія. Ч.ІІ: Клінічна термінологія : практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів / авт.- уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. 2-ге вид., доопрац. і доповн. Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. 81 с.
4. Латинська мова: практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. та фарм. фтів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. 2-ге вид., доопрац. і доповн. Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. 96 с.
5. Медична термінологія. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів з кредитного модуля дисципліни «Анатомія та фізіологія людини I. Основи біомедичних знань. Медична термінологія» для здобувачів ступеня бакалавра спеціальності 163 «Біомедична інженерія» [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студ. спеціальності 163 «Біомедична інженерія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського: уклад. О.Я. Беспалова. Електронні текстові дані (1 файл: 368 Кбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 61 с.

Допоміжна

6. Сізова К. Л., Бутко Л. В., Шабуніна В. В. Нарізнооформлені прийменники причинової семантики як репрезентатори причинно-наслідкової природи академічного тексту. *Проблеми гуманітарних наук*: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Серія «Філологія». Вип. 54. 2023. С. 20–24.
7. Сізова К. Л., Бутко Л. В., Шабуніна В. В. Реалізація функціонально-стилістичного потенціалу складених прийменників просторової та часової семантики в академічному тексті. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 25. Т. 2. Ужгородський нац. ун-т, 2022. С. 82–92.
8. Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник: У 4 т. / Укладачі: Л.І. Петрух, І.М. Головка. К.: ВСВ “Медицина”, 2012–2016.
9. Sizova K., Zbanatska O., Tur O. Informational Retrieval Thesaurus of Yaroslav Mudryi National Library of Ukraine: Content, Structure, and Use. *Computational Linguistics and Intelligent Systems: Proceedings of the 5th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2021)*. Volume I: Main Conference. Lviv, Ukraine, April 22-23, 2021. P. 600–612.(Scopus)

Інформаційні ресурси

Віртуальний освітній простір Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського та система оцінки якості навчання й тестування знань студентів: <http://krnu.org/>